

Resolution vedrørende MRSA CC398

Formål

Det overordnede mål med resolutionen er at bidrage til at reducere udbredelsen af MRSA CC398 hos både mennesker og dyr, da det er unødigt, at mennesker udsættes for multiresistente bakterier. Endvidere er resolutionen et bidrag til en mere nuanceret debat om MRSA CC398.

Truslen fra MRSA CC398 er lav i Danmark, men udviklingen er alvorlig og viden om, hvordan vi reducerer spredning, er begrænset. Hvis Danmark fortsat skal kunne anvende smalspektret antibiotika ved almindelige infektioner, er der brug for handling nu. Ellers er risikoen, at man i langt højere grad må bruge bredspektret antibiotika ved infektioner hos mennesker.

Underskriverne af denne resolution vil pege på nedenstående vurderinger, forslag og muligheder til at få mere viden om MRSA CC398 samt få nedbragt MRSA CC398-resistens i Danmark. Vi skal anbefale, at disse medtages i myndighedernes og andre aktørers videre arbejde med løsningen af problemerne vedrørende MRSA CC398. Et arbejde, som vi finder yderst vigtigt, og som vi gerne bidrager yderligere til.

Overordnede vurderinger

MRSA CC398 er et generelt zoonotisk problem, og det skal håndteres ud fra en *One Health*-betragtning, der omfatter både det humanmedicinske og det veterinære område. MRSA CC398 må ikke føre til stigmatisering af den enkelte borger/patient eller husdyrproducent. MRSA CC398 er en samfundsmæssig udfordring.

Det nuværende niveau for MRSA CC398-smittede dyr i svinebesætninger er for højt, og en samlet indsats skal sænke trykket til et acceptabelt niveau. En totalsanering for MRSA CC398 er for indeværende ikke mulig. Målet er at isolere MRSA CC398 til landbrugsbedrifter og nedbringe smittetrykket her med det sigte, at et stigende antal besætninger bliver MRSA CC398-frie.

Indsatsen mod MRSA CC398

Indsatsen mod MRSA CC398 skal bygges på tre søjler:

1. Inddæmme problemet – ved at holde MRSA CC398 i svinestaldene og dermed undgå unødigt MRSA CC398-smitte til samfundet.
2. Reduktion af mængden af MRSA CC398 i svinebesætningerne, så smittetrykket reduceres.
3. Reduktion af antibiotikaresistens generelt og dermed reduktion af MRSA CC398-positive svinebesætninger.

Ad 1: Inddæmme problemet

- Mere uddannelse og oplysning til de personer, der er i risiko for at blive bærere af MRSA CC398. Dette kan bl.a. foregå i regi af Den Nationale Rådgivningstjeneste samt ved kontakt til sundhedsvæsenet. Der er behov for en fælles indsats fra flere aktører.
- Øget opmærksomhed på hygiejne og adfærd af personer, der kommer i svinestalde. Dette indebærer tøjskift, personlig hygiejne, bad inden samfundskontakt og mere viden om effekten af brug af diverse værnemidler.

- Øget forskningsindsats om MRSA CC398 uden for staldmiljøet. Ikke kun bakteriel påvisning – men også fokus på den reelle infektionsrisiko for mennesker.
- Klarlægning af smitteveje, herunder bl.a. miljøkontaminering og andre husdyr som reservoir.

Ad 2: Reduktion af MRSA CC398

- Brugen af antibiotika skal sænkes – såvel humant som veterinært, da der er positiv sammenhæng mellem resistens og antibiotikaforbrug.
- Støtte til indførelse af en ny differentieret »Gult kort ordning«, hvor kritiske antibiotika som fx tetracyclin vægtes hårdere. Landbrugets nye målsætning om reduktion af det nuværende forbrug af tetracyclin med 50 pct. inden udgangen af 2015 må i denne sammenhæng påskønnes.
- Undersøgelse af hvad reduceret brug af tetracyclin og zink i en smittet besætning betyder for MRSA CC398 samt afsøgning af alternative muligheder og andre betydende faktorer.
- Yderligere undersøgelser af metoder til at reducere antibiotikaforbruget ved fravæning af smågrise.
- Undersøgelse om tilførsel af MRSA CC398-negative grise i en positiv besætning over tid kan mindske smittetrykket så meget, at besætningen bliver MRSA CC398-negativ – altså en fortyndingsstrategi.
- Undersøgelse om smitte fra so til smågris kan brydes. Herved kan smittecirklen brydes.
- Undersøgelse om vask og brug af desinfektion af dyr og besætninger mv. kan være gavnligt – uanset at de hollandske erfaringer med vask og brug af probiotika ikke har vist nogen dokumenteret effekt.
- Undersøgelse af regimer og effekt af bærertilstandsbehandling af enkelte dyr og besætninger.
- Støtte til forskning i staldsystemer og produktionsformer, der optimerer sundhedsforholdene for husdyr. Fx øget forskning i coatede overflader samt støvreducerende foranstaltningers mulige evne til at reducere MRSA CC398 i nærmiljøet.

Ad 3: Reduktion af antibiotikaresistens generelt og dermed formentlig reduktion af MRSA CC398-positive svinebesætninger

- Ovenstående elementer forventes at reducere mængden af MRSA CC398, og dermed vil færre besætninger på sigt være positive.
- Hvis der er en positiv effekt på tilførsel af MRSA CC398-negative dyr, kan dette overvejes ved handel. En standardiseret protokol for MRSA CC398-testning af besætninger bør udvikles og valideres.
- En generel forbedring af sundhedsniveauet i svinebesætninger vil sænke forbruget af antibiotika. I første omgang med fokus på at delsanere besætningerne for eksempelvis *Lawsonia Intracellularis* og PRRS-virus (PRRS virus har en immunosuppressiv virkning, og man må formode, at vi uden sygdommen vil have et lavere antibiotikaforbrug).

- Et offentligt støttet program til anvendt forskning vedrørende MRSA CC398 vil understøtte indsatsen – ikke alene for etablerede forskningsinstitutioner, men også for pilotforsøg i praksis. Sidstnævnte vil give mange »MRSA-ambassadører« på landet, og det er der hårdt brug for.
- Internationale løsninger er nødvendige. Resistensproblematikken skal løftes til et internationalt niveau i forhold til forskning og politikudvikling. Nationale regeringer skal understøtte bekæmpelsen af MRSA CC398.

Underskrevet den 13 november 2014 af:

Lægeforeningen v. formand Mads Koch Hansen

Dansk selskab for klinisk Mikrobiologi v. formand Svend Ellermann-Eriksen

Sektion vedrørende Svin, Den Danske Dyrlægeforening v. formand Kristian Viekilde

Videncentret for Svineproduktion, Landbrug & Fødevarer v. formand Erik Larsen

Den Danske Dyrlægeforening v. formand Carsten Jensen

Landsforeningen af Danske Svineproducenter v. formand Henrik Mortensen og næstformand Torben Lundsgaard

Mere om MRSA CC398 og dialoggruppen

Resolutionen er udarbejdet på baggrund af tre dialogmøder, som Den Danske Dyrlægeforening har taget initiativ til. Møderne er afholdt i maj, september og november 2014. Formålet med dialogmøderne om MRSA CC398 var at samle eksperter og interessenter fra både den humane og veterinære verden om samme bord for at diskutere udfordringen med MRSA CC398 ud fra et *One Health*-perspektiv.

Resolutionen er udarbejdet på baggrund eksisterende viden, hvorfor der tages forbehold for fremtidige forskningsresultater og viden, som for nuværende ikke er kendt.

Til dialogmøderne har deltaget

Christina Holton Moloney fra Sundhedsministeriet

Tove Rønne og Bolette Søborg fra Sundhedsstyrelsen

Robert Skov fra Statens Serum Institut

Tinna Urth fra MRSA rådgivningstjenesten

Nanna Marklund fra Fødevareministeriet

Per Henriksen, Karin Breck, John Larsen og Stig Møllgaard fra Fødevarestyrelsen

Yvonne Agersø fra DTU Fødevareinstituttet

Karl Pedersen, Nils Toft og Svend-Erik Lind Jorsal fra DTU Veterinærinstituttet

John Elmerdahl Olsen, Merete Fredholm, Miki Bojesen og Anders Dalsgaard fra Det Sundhedsfaglige Fakultet, Københavns Universitet

Svend Ellermann-Eriksen fra Dansk selskab for klinisk Mikrobiologi

Hans Jørn Kolmos fra Syddansk Universitet

Henrik Westh fra Hvidovre Hospital

Erik Larsen, Claus Fertin, Poul Bækbo, Jan Dahl og Per Olsen fra Landbrug & Fødevarer

Henrik Mortensen og Torben Lundsgaard fra Landsforeningen af Danske Svineproducenter

Mads Koch Hansen fra Lægeforeningen

Carsten Jensen og Kristian Viekilde fra Den Danske Dyrlægeforening.

Den Danske Dyrlægeforening takker alle for deres deltagelse og faglige kvalitetssikring. Det forventes, at dialoggruppen fortsætter sine drøftelser i forhold til den brede resistensproblematik efter behov.

Fakta om MRSA CC398

- De danske isolater af MRSA CC398 er alle resistente overfor alle beta-lactam antibiotika, cephalosporiner, tetracyclin og zink. Endvidere er nogle af isolaterne også resistente over for makrolider. Det må derfor formodes, at en reduktion af forbruget af disse generelt vil reducere konkurrencefordelen for MRSA CC398 i forhold til andre af svinets normale bakterier og dermed nedsætte mængden af MRSA CC398 i besætningen.
- Det danske forbrug af antibiotika i svineproduktionen er lavere end i de lande, vi sammenligner os med.
- Danmark er i global sammenhæng på forkant med overvågningen af MRSA CC398. For nærværende er der størst risiko for at blive bærer af MRSA CC398, hvis man har direkte kontakt med svin. Risikoen for det omgivende samfund er til stede, men den er for nærværende meget lille. For ellers raske personer vurderes risikoen for at blive alvorlig syg som værende meget lille. Fra 2007-2013 har andelen med klinisk infektion været lavere for MRSA CC398 end for de andre MRSA-typer.